

Kochan, Šimon

47. mezinárodní konference archeologie středověku

Archaeologia historica. 2016, vol. 41, iss. 1, pp. 339-340

ISSN 0231-5823 (print); ISSN 2336-4386 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/135459>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

47. MEZINÁRODNÍ KONFERENCE ARCHEOLOGIE STŘEDOVĚKU

Ve dnech 14.–18. září 2015 se v Chebu konala 47. mezinárodní konference archeologie středověku pořádaná Katedrou archeologie Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni ve spolupráci s Muzeem Cheb. Ústřední téma konference znělo: „Archeologie sociální a kulturní identity ve středověku“. Důraz byl kladen především na identifikaci a interpretaci artefaktů, které mohly sloužit k vymezení sociálně a kulturně odlišných skupin a prostředí. Pozornost byla věnována také archeologickému studiu různých projevů sociální a kulturní reprezentace, interakcí a kontaktů.

Konference proběhla v prostorách Ekonomické fakulty Západočeské univerzity v Plzni. Zúčastnilo se 138 odborníků nejen z České republiky, ale i ze Slovenska, Německa a Polska. Celkem bylo předneseno 38 referátů a prezentováno 34 příspěvků v panelové diskusi.

Jednání konference bylo rozděleno do šesti sekcí. Konferenci zahájil vedoucí katedry archeologie pořádající univerzity doc. PhDr. František Gabriel, Ph.D.

Tématem první sekce byly „Projevy sociální a kulturní identity, doklady elit a internetních vztahů v raném středověku“. Jako úvodní v této sekci zazněl z úst Z. Měřinského příspěvek o internetních vztazích na dolnorakousko-jihomoravské hranici. Následoval příspěvek N. Profantové o ostruhách jako dokladu přítomnosti elit v 8. a 9. století v Čechách. J. Frolík a S. Kaupová nás seznámili s problematikou sociální interpretace na pohřebištích Pražského hradu. Oblastí sociální interpretace pohřbů se zabývali také M. Hladík a M. Mazuch, kteří se soustředili na úpravu hrobových jam velkomoravských hrobů. Opevněné sídliště v Mužle-Čenkově nám představil M. Hanuliak. Následovaly příspěvky o velkomoravském Nitransku od T. Königa a severovýchodním Bavorsku a Chebsku v raném středověku od T. Klíra. Tuto sekci uzavřel J. Hasil referátem o raně středověkých militaritách z Chebska. Následující den byl věnován sekci „Identifikace sociální, kulturní a etnické identity v městském a vesnickém prostředí středověku a časného novověku“. Sekce byla zahájena příspěvkem D. Merty a M. Pešky o sloupových stavbách jako tradiční formě středověkého stavitelství na příkladu Brněnska. Od kolektivu autorů L. Čapek, M. Preusz a J. Militký zazněl příspěvek o artefaktech z radničního dvora v Českých Budějovicích. L. Holoubek a P. Hnilová nám představili nálezy z rýmařovské tvrže. Nad životem na hranici města se zamýšleli P. Šimončíčová Koošová a B. Lesák na příkladu výzkumu Vodné veže v Bratislavě. Nemaleu pozornost vzbudil příspěvek R. Grabolleho o archeologii Židů v Čechách, na Moravě a na Slovensku. P. Sokol prezentoval výzkum šibenice v Přimdě. Ke genezi trojdílného vesnického domu ve střední Evropě se vyjádřil P. Vařeka. O kolonizaci západočeského pohraničí na příkladu výzkumu zaniklé vsi Valtýřov hovořil M. Čechura. P. Netolický a J. Musil se zamýšleli k tématu na příkladu Chrudimska. Blok zakončil M. Procházka, který se zabýval kulturní identitou vesnic z okolí Nového Strašecí.

Úterní odpoledne patřilo prohlídce historického jádra Chebu a hradního areálu. Zsvěcený výklad nám podal v pravdě nejpovolanější P. Šebesta, který dlouhé roky pracoval jako archeolog Muzea Chebu. Většinu účastníků utkvěl v hlavách vyslovený výrok: „Středověký člověk se nedíval do krajiny“, který pronesl J. Varhaník s takovým důrazem, že se jej nikdo neodvážil zpochybnit.

Středeční den začal sekcí „Vrchnostenská sídla jako výraz sociální reprezentace“. Zazněly v ní příspěvky F. Gabriela o projevech základní bytové jednotky na hradních stavbách, V. Knolla a T. Karla k novým zjištěním o panských sídlech na Chebsku, J. Hložka k reprezentaci šlechty na příkladu hradu Pořešína a nakonec J. Varhaník k reprezentaci Švihovských z Rýzemberka. Následoval blok „O projevech identity a reprezentace v sakrální architektuře, pohřebních aktivitách a movitých artefaktech odkazujících k duchovní kultuře“. O monastické kulturní identitě hovořil M. Slivka. M. Volovár představil kostel košických dominikánů. Poutní odznaky a jejich užitečné databáze představil J. P. Viniš. O možnostech interpretace sociální identity na novověkém hřbitově v Opavě pojednali P. Kováčik, A. Dofková a P. Veselá. Sekce byla zakončena prezentováním pohřebiště v kryptě kostela sv. Mikuláše v Chebu od kolektivu M. Beránek, P. Hasilová a A. Shabat. Sekce „Středověké a novověké fortifikace a opevněné areály“ zahrnovala příspěvky D. Repka a P. Satera o Oponickém hradu, M. Plačka k opevnění města Vyškova,

D. Vichy o opevnění v poloze Hrádníky na Choceňsku, F. Prekopa k obléhání města Lokte. B. Nechvátal prezentoval francouzské plány Vyšehradu. M. Vojteček pojednal o pevnostním systému Jablunkovského průsmyku. Den ukončila prezentace posterů s občerstvením.

Celý čtvrteční den byl věnován exkurzi po románských hradech a dalších památkách Chebska. Navštívili jsme hrady Starý Rybník, Vildštejn a Seeberg s nedalekým kostelem sv. Volfganga, kde právě probíhal archeologický výzkum, hrad Neuberg a kostel Dobrého pastýře s unikátním dřevěným interiérem. Den byl zakončen již tradičním společenským večerem.

Závěrečný den konference byl věnován sekci „Výsledky nových výzkumů z archeologie středověku a časného novověku“. D. Frolíková prezentovala výzkum pražského domu Na Kampě. M. Volf a J. Crkal přiblížili počátky města Přísečnice. H. Březinová a M. Selmi Wallisová se zamýšlely nad poznáním stratifikace středověké společnosti na příkladu odpadních vrstev z rozsáhlého výzkumu na Novém Městě pražském. P. Macků zaujal příspěvkem o nánosníku přílby z hradu Ronovec. Jako poslední na konferenci zazněl příspěvek od P. Drnovského k problematice ikonografických námětů na komorových kachlích ze severovýchodních Čech.

Šimon Kochan